

Úřad práce ČR

Generální ředitelství
Dobrovského 1278/25 | 170 00 Praha 7 | Tel.: 950 180 111

**ZPRÁVA O KONTROLNÍ ČINNOSTI ÚŘADU PRÁCE ČESKÉ
REPUBLIKY V ROCE 2020**

ÚVOD

Úřad práce České republiky (dále jen „Úřad práce ČR“) je správním úřadem s celostátní působností, v němž působí generální ředitelství, krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajské pobočky“), jejichž součástí jsou kontaktní pracoviště.

Povinnost vykonávat kontrolní činnost je obecně uložena generálnímu ředitelství, krajským pobočkám a kontaktním pracovištím Úřadu práce ČR zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Oprávnění k výkonu kontrolní činnosti generálním ředitelstvím a krajskými pobočkami, potažmo kontaktními pracovišti, vyplývá ze zvláštních právních předpisů, a to konkrétně ze:

- zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“),
- zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“),
- zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“),
- zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“),
- zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“),
- zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“).

Proces vlastního výkonu kontrolní činnosti se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákonem o finanční kontrole.

Kontrolní činnost je pak zakotvena v Organizačním řádu Úřadu práce České republiky a vlastní postupy jsou podrobně rozpracovány dalšími vnitřními předpisy, a to směrnicí generálního ředitele č. 21/2014 Kontrolní činnost v podmínkách Úřadu práce České republiky v aktuálním znění, rozhodnutím generálního ředitele Úřadu práce České republiky č. 20/2014 Postup KrP a KoP ÚP ČR při kontrolách vzniklého

přeplatku na odvodu do SR při plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, v aktuálním znění, sdělením ředitele Odboru trhu práce a ředitelky Odboru kontrolně právního č. 29/2014 Postup Úřadu práce České republiky při kontrole zachování nově vytvořených pracovních míst a jejich obsazení po dobu 5 let v rámci investičních pobídek a rozhodnutím generálního ředitele č. 8/2020 Postup veřejnosprávních kontrol cíleného Programu podpory zaměstnanosti Antivirus, v aktuálním znění.

Touto zprávou je vyhodnocena kontrolní činnost, jako jedna z činností, která byla v roce 2019 realizována na úrovni generálního ředitelství, 14 krajských poboček a jejich kontaktních pracovišť. Jedná se o kontrolní činnost, která je vykonávána navenek jako součást kontrolního systému, k jehož zabezpečení je Úřad práce ČR jako správní úřad kompetentní.

Kontrolní činnost ve sledovaném období byla realizována v souladu se schválenými Plány kontrolní činnosti Úřadu práce ČR na rok 2020 pro I. a II. pololetí, které byly sestaveny na základě plánů kontrol jednotlivých krajských poboček, jimi řízených kontaktních pracovišť a generálního ředitelství, a které byly aktuálně doplňovány a upřesňovány na základě potřeb:

- vyplývajících ze situace na trhu práce,
- jednotlivých kontrolovaných oblastí,

a dle podmínek pro výkon kontrolní a inspekční činnosti.

KONTROLNÍ ČINNOST A JEJÍ ZAMĚŘENÍ

Kontroly byly realizovány nejenom na základě Plánu kontrolní činnosti Úřadu práce České republiky na rok 2020, ale i na základě podnětů doručených Úřadu práce ČR zvenčí. V roce 2020 bylo Úřadem práce ČR vykonáno celkem **6 890** kontrol (*Tabulka č. 1, Tabulka č. 2, Graf č. 2 a Graf č. 3*).

V první řadě byla kontrolní činnost zaměřena, tak jak vyplývá ze zákona o finanční kontrole, na využívání finančních prostředků poskytnutých na realizaci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“) a dalších forem podpory zaměstnanosti podle zákona o zaměstnanosti, kterými jsou vytvoření pracovních míst pro osoby zdravotně postižené (dále jen „OZP“), částečná úhrada provozních nákladů pracovního místa OZP, podpora zaměstnávání OZP (ustanovení § 78a

zákona o zaměstnanosti) a v neposlední řadě byla předmětem kontroly i oblast realizovaných nových nástrojů APZ podporujících zaměstnanost.

Předmětem kontrol bylo i čerpání finančních prostředků určených na realizaci projektů spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu.

Tyto kontroly byly zaměřeny na hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů s tím, zda je dodržen příslušným právním předpisem vymezený účel a kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Úřad práce ČR jako poskytovatel veřejné finanční podpory, kterou je oprávněn podle zvláštních právních předpisů poskytovat, vykonává veřejnosprávní kontrolu u žadatelů nebo příjemců této podpory, a to před jejím poskytnutím, v průběhu jejího použití nebo po jejím použití a vyúčtování.

Další kontrolní činnost byla zaměřena na kontrolu dodržování zákona o zaměstnanosti, podle kterého je krajská pobočka Úřadu práce ČR oprávněná kontrolovat výši průměrného měsíčního čistého výdělku, a to v rozsahu potřebném pro stanovení výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci, útvary trhu práce kontaktních pracovišť dále vykonaly kontroly uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce (ustanovení § 78 zákona o zaměstnanosti).

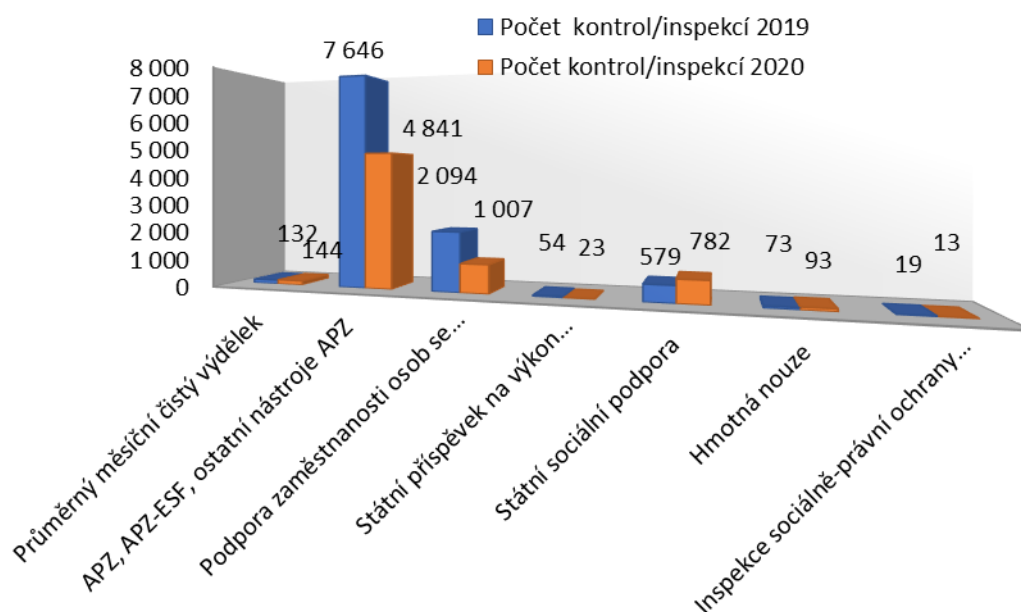
V neposlední řadě byly realizovány kontroly na úseku nepojistných sociálních dávek zaměřené na dodržování zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, stejně tak bylo zajištěno provádění inspekcí sociálně-právní ochrany dětí a kontroly zaměřené na využívání příspěvku na péči dle zákona o sociálních službách.

Celkový počet kontrol vykonaných Úřadem práce ČR v roce 2020 z hlediska jednotlivých kontrolovaných oblastí (srovnání s rokem 2019)

Kontrola	Počet 2019	Počet 2020
Průměrný měsíční čistý výdělek	132	144
APZ, APZ-ESF, ostatní nástroje APZ	7 646	4 841
Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením	2 094	1 007
Státní příspěvek na výkon pěstounské péče	54	23
Státní sociální podpora	579	782
Hmotná nouze	73	93
Inspekce sociálně-právní ochrany dětí	19	13
Celkem	10 597	6 903

Tab. č. 1

Porovnání provedení kontrol/inspekcí v roce 2020 s rokem 2019

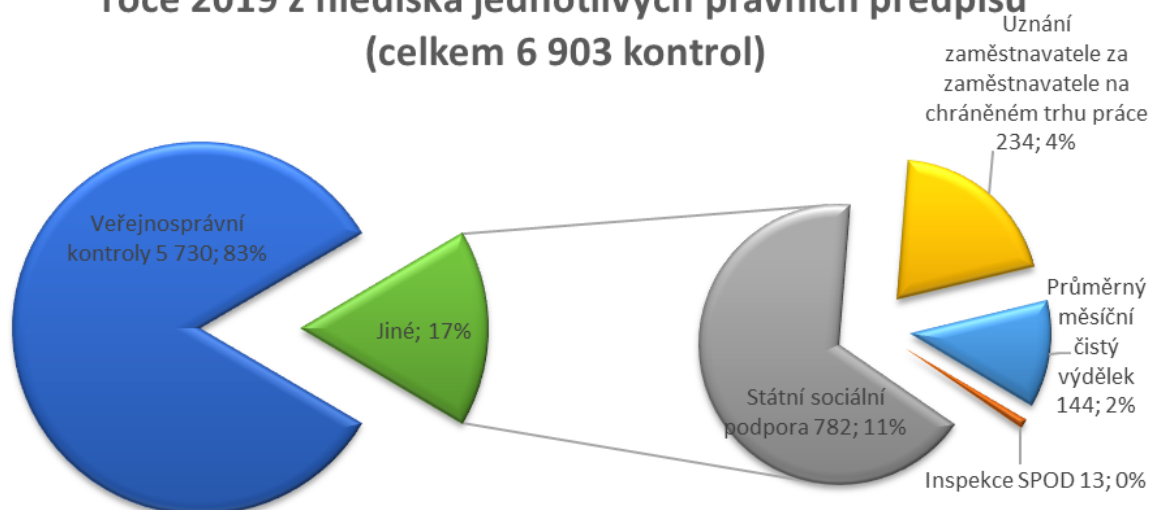
Graf č. 1

Celkový počet kontrol vykonaných Úřadem práce ČR v roce 2020 z hlediska jednotlivých právních předpisů

Kontrola	Počet			
Veřejnosprávní kontrola	5 730			
Ostatní	1 173	Z toho:	Inspekce SPOD	13
			Státní sociální podpora	782
			Průměrný měsíční čistý výdělek	144
			Uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce	234
Celkem	6 903			

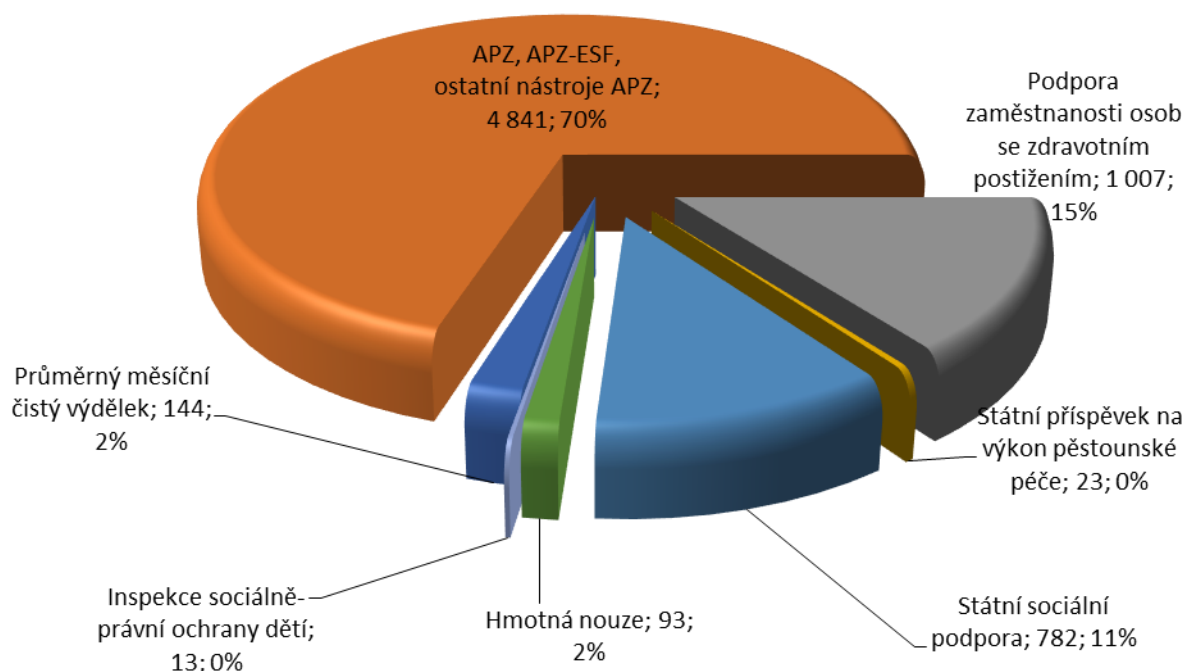
Tab. č. 2

Celkový počet kontrol vykonaných Úřadem práce ČR v roce 2019 z hlediska jednotlivých právních předpisů (celkem 6 903 kontrol)

Graf č. 2

Kontroly vykonané Úřadem práce ČR v roce 2020 (celkem 6 903 kontrol)

Graf č. 3

VÝKON KONTROLNÍ ČINNOSTI

1. Kontroly vykonané dle zákona o finanční kontrole

Generální ředitelství

Kontrolní činnost na úrovni generálního ředitelství Oddělením kontrolním Odboru kontrolně právního se zaměřením na dodržování podmínek dohod uzavřených mezi poskytovatelem veřejné finanční podpory a příjemci investičních pobídek poskytnutých podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, nebyla v roce 2020 realizována z důvodu pandemie Covid-19.

Krajské pobočky a vybraná kontaktní pracoviště

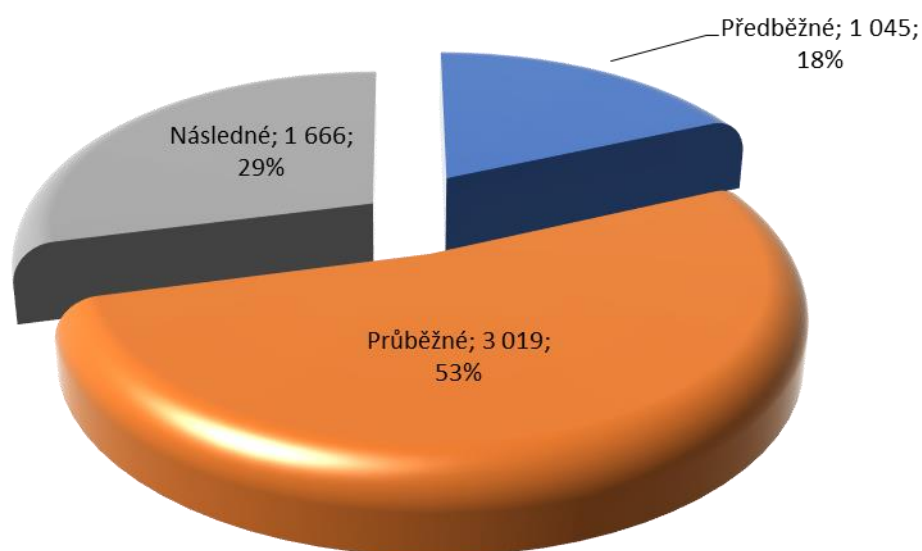
Kontrolní činnost na úrovni krajských poboček Úřadu práce ČR byla realizována příslušnými věcnými útvary a odděleními specializovaných kontrol dle zákona o finanční kontrole. Věcné útvary krajských poboček Úřadu práce ČR, respektive věcné útvary vybraných kontaktních pracovišť, vykonávaly předběžné a průběžné veřejnosprávní kontroly u příjemců veřejné finanční podpory a oddělení

specializovaných kontrol, pak následné veřejnosprávní kontroly u příjemců veřejné finanční podpory.

Celkem bylo ve sledovaném období dle zákona o finanční kontrole provedeno z úrovně krajských poboček **5 730** veřejnosprávních kontrol u příjemců veřejné finanční podpory (*Graf č. 4 a Graf č. 5*).

Z celkového počtu vykonaných veřejnosprávních kontrol bylo **1 045** (18,24 %) kontrol předběžných, **3 019** (52,69 %) kontrol průběžných a **1 666** (29,07 %) kontrol následných.

**Veřejnosprávní kontroly vykonané krajskými pobočkami
Úřadu práce ČR
(celkem 5 730 kontrol)**

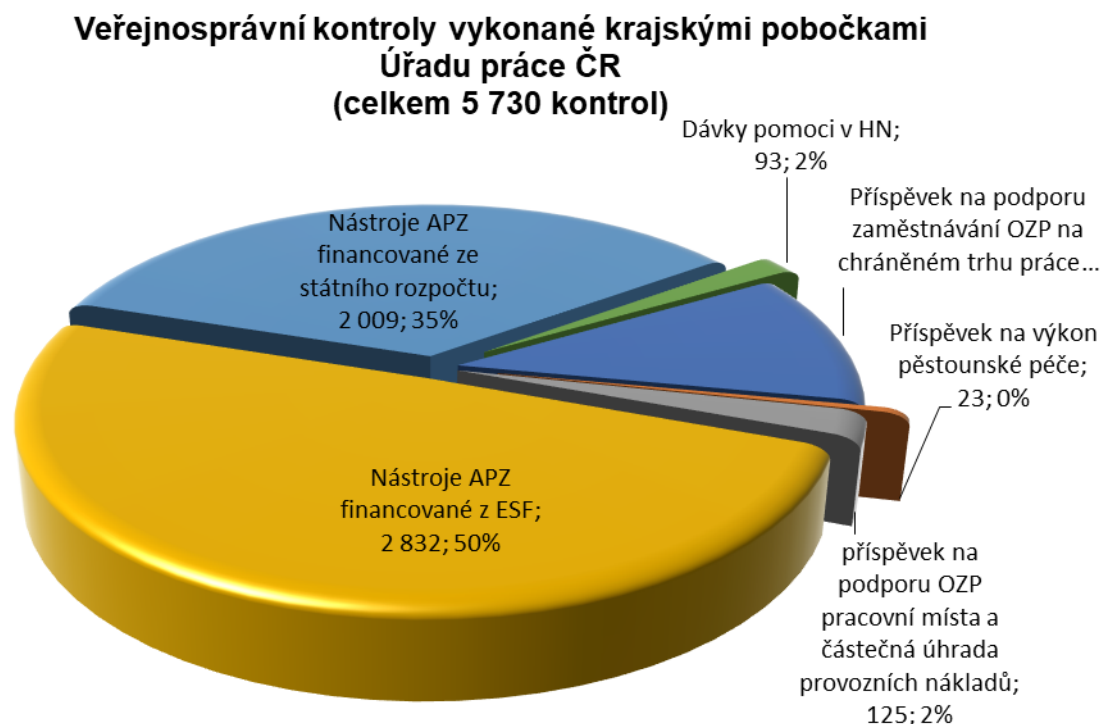
Graf č. 4

Z celkového počtu vykonaných veřejnosprávních kontrol bylo **2 009** (35,06 %) kontrol zaměřeno na dodržování dohod uzavřených v rámci aktivní politiky zaměstnanosti financovaných z prostředků státního (pouze národního) rozpočtu, dalších **2 832** (49,42 %) kontrol bylo vykonáno u příjemců veřejné finanční podpory, resp. finančních prostředků určených na realizaci projektů financovaných z Evropského sociálního fondu.

Krajské pobočky Úřadu práce ČR dále provedly **648** (11,31 %) veřejnosprávních kontrol v souvislosti s poskytováním příspěvku na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce podle ustanovení § 78a zákona o zaměstnanosti a **125** (2,18 % z celkového počtu kontrol) kontrol zaměřených na čerpání veřejné finanční

podpory na vytvoření pracovních míst pro OZP a částečnou úhradu provozních nákladů pracovních míst pro OZP.

Krajské pobočky Úřadu práce ČR dále provedly **23** (0,41 %) veřejnosprávních kontrol u příjemců státního příspěvku na výkon pěstounské péče podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí a **93** (1,62 %) veřejnosprávních kontrol u subjektů poskytujících podklady pro poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi.

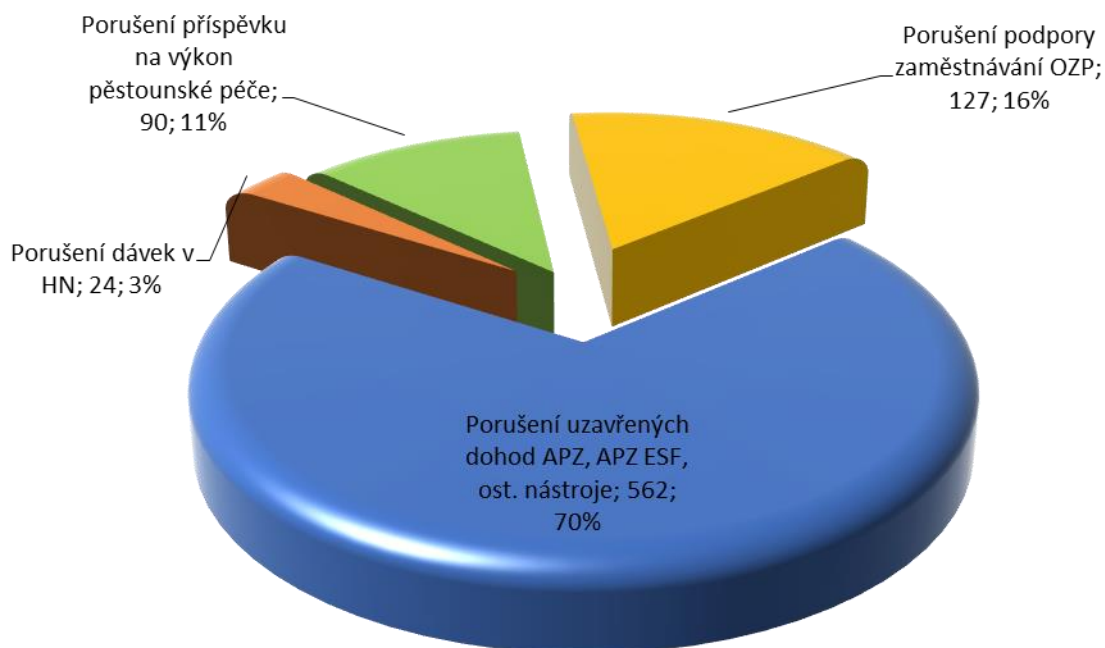
Graf č. 5

V rámci vykonaných veřejnosprávních kontrol bylo krajskými pobočkami Úřadu práce ČR, respektive jejich kontaktními pracovišti zjištěno **562** porušení uzavřených dohod APZ a dalších forem podpory zaměstnanosti a **127** porušení bylo zjištěno v souvislosti s kontrolou podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Při kontrole využívání státního příspěvku na výkon pěstounské péče při vykonání **23** veřejnosprávních kontrol byla zjištěna porušení v počtu **90** případů a při veřejnosprávních kontrole u subjektů poskytujících podklady pro poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi bylo zjištěno porušení v **24** případech při vykonání **93** veřejnosprávních kontrol.

Celkem tedy při výkonu veřejnosprávních kontrol bylo Úřadem práce ČR zjištěno porušení v celkovém počtu **803** případů (Graf č. 6).

Porušení při veřejnosprávních kontrolách vykonanými krajskými pobočkami Úřadu práce ČR (celkem 803 porušení z 5 730 kontrol)

Graf č. 6

Nejčastější zjištění při výkonu veřejnosprávních kontrol:

Ve většině případů se tato zjištění opakují a kontroloři se s nimi setkávají v každém sledovaném období. Nejčastěji pak:

- na úseku aktivní politiky zaměstnanosti příjemci veřejné finanční podpory hradili odvody na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění v rozporu s uzavřenými dohodami (veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa vyhrazená) a stejně tak hradili i mzdy v rozporu s uzavřenými dohodami, tj. až po poskytnutí příspěvku Úřadem práce ČR,
- na úseku podpory zaměstnávání OZP dle ustanovení § 78a zákona o zaměstnanosti – pozdní odvody pojistného nebo pozdní vyplacení mzdy a nesprávné stanovování pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

2. Ostatní kontroly

Krajské pobočky a kontaktní pracoviště

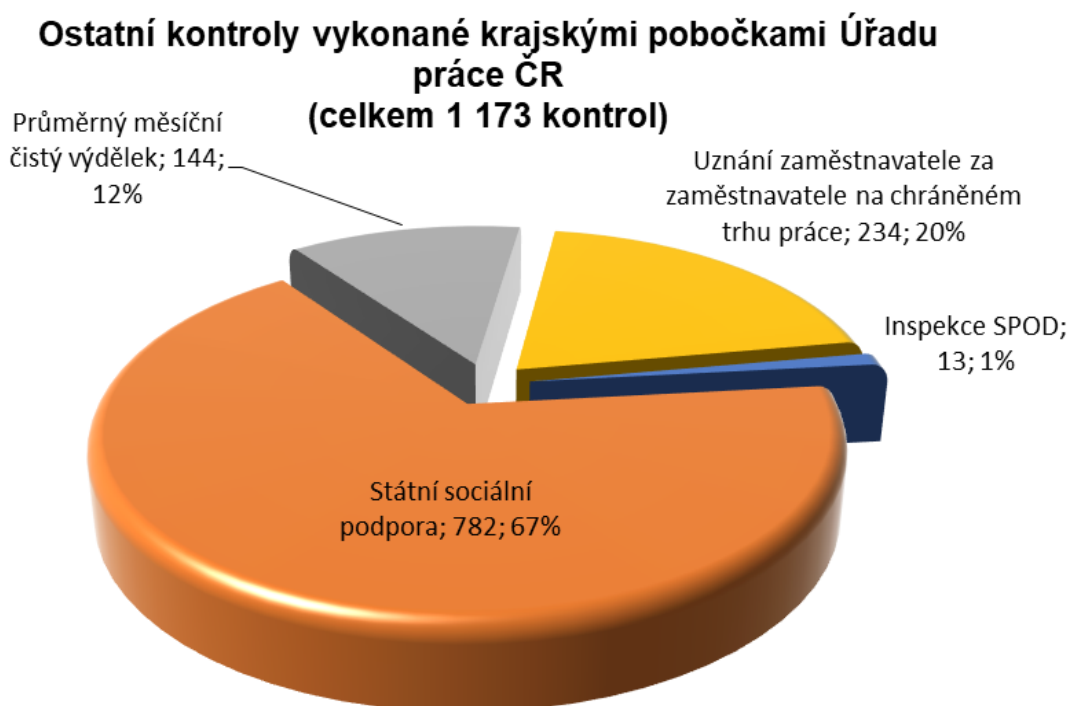
Pravomoc vykonávat ostatní kontrolní činnost mají v souladu s příslušnými právními předpisy pouze krajské pobočky Úřadu práce ČR, potažmo jejich kontaktní pracoviště. Celkem bylo vykonáno **1 173** kontrol (*Graf č. 7*).

Z celkového počtu ostatních kontrol se oddělení specializovaných kontrol krajských poboček Úřadu práce ČR zaměřily na dodržování zákona o zaměstnanosti, podle kterého je krajská pobočka Úřadu práce ČR oprávněna kontrolovat výši průměrného měsíčního čistého výdělku, a to pro účely stanovení výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci; v této oblasti provedly ve sledovaném období oddělení specializovaných kontrol krajských poboček Úřadu práce ČR celkem **144** kontrol.

Z celkového počtu ostatních kontrol, pak bylo z úrovně čtyř krajských poboček (pro hlavní město Prahu, v Plzni, Hradci Králové a Brně) vykonáno **13** inspekcí sociálně-právní ochrany dětí. Z tohoto počtu bylo **12** inspekcí u pověřených osob uzavírajících dohody o výkonu pěstounské péče a zajišťujících výchovnou, poradenskou péči a sledování výkonu pěstounské péče a **1** inspekce byla provedena v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Při výkonu inspekcí byly nejčastěji zjištěny nedostatky spočívající v nevytvoření vnitřních písemných pravidel a postupů podle standardů kvality, nebo v těchto pravidlech chyběly méně či více podstatné náležitosti či podle nich kontrolované osoby ve své praxi nepostupovaly, a dále nedostatky spočívající v chybném postupu kontrolovaných osob při plnění přímých povinností daných standardy kvality. Nedostatky byly zjištěny v menším či větším rozsahu u **12** inspekcí z **13** celkově provedených.

Z celkového počtu ostatních kontrol bylo zaměřeno na dodržování zákona o státní sociální podpoře **782** kontrolních akcí, na dodržování dohod o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce (ustanovení § 78 zákona o zaměstnanosti) bylo provedeno **234** kontrol.

Graf č. 7

ZÁVĚR

Na základě provedené kontrolní činnosti v rámci veřejnosprávních kontrol a ostatní kontrolní činnosti byla Úřadem práce ČR zjištěna týkající se ostatních správních orgánů **předána** k dalšímu řízení:

- ve **291** případech místně příslušným finančním úřadům,
- ve **269** případech Státnímu úřadu inspekce práce, respektive oblastním inspektorátům práce a
- ve **12** případech okresním správám sociálního zabezpečení a příslušným zdravotním pojišťovnám.

Kontrolní činnost lze hodnotit jako přínosnou aktivitu Úřadu práce ČR, jenž je důležitým nástrojem, který by měl být chápán nejenom jako restriktivní nástroj státní

správy, ale i jako preventivní a výchovný prostředek, jehož úkolem je eliminovat porušování příslušných právních předpisů.

V Praze dne: 25. února 2021

Zpracovalo Oddělení kontrolní Odboru kontrolně právního generálního ředitelství Úřadu práce ČR z podkladů generálního ředitelství, krajských poboček Úřadu práce ČR a kontaktních pracovišť

V Praze dne: 25. února 2021

Schválil: Mgr. Viktor Najmon, v. r.
generální ředitel Úřadu práce ČR